

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, na celo leto.....	\$5.50
na 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexiku na celo leto.....	\$6.00
na 6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....
Za Zedinjene države na celo leto.....	\$2.00
na 6 mesecev.....	\$1.50; za 3 mesece.....
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:	
na celo leto.....	\$8.00 za 6 mesecev.....
	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ALI SO THOMASOVI NAZORI PRAVILNI?

Med marksisti, ki so se sestali te dni h konvenciji v Washingtonu, kjer so nominirali Normana Thomasa za predsedniškega kandidata, in onimi, ki žive v Rusiji in ki morajo voliti celotno Stalinovo listo, če jim je to prav ali ne, je razen njihovega imena prav malo skupnosti. Socialistična stranka Zedinjenih držav se ne boji argumentiranja na svojih sejah in shodih, in ni ji bilo treba čakati dovoljenja kake inozemske države, če sme nominirati Thomasa ali ne. Socialistična stranka ni nominirala Thomasa samo zato, ker je on dober in iskren socialist z očarljivo osebnostjo, temveč v veliki meri tudi zato, ker uživa splošno spoštovanje tudi pri nesocialistih. Lahko in možno je, da se človek ne strinja z njegovimi nazori o politiki in ekonomiji, nemogoče pa je, Thomasa zamrziti ali mu odreči svoje zaupanje in dobro vero.

Norman Thomas ni hotel sprejeti nominacije, dokler ni bil zagotovljen, da se stranka strinja z njegovo pozicijo, da bi Zedinjene države ne smele dajati zaveznikom ekonomske pomoči. Zahtevano zagotovilo mu je dala večina 159 glasov, proti katerim je glasovalo samo 28 delegatov manjšine. Ta pozicija oziroma načelo Normana Thomasa ne sme nikogar presenetiti, zakaj tudi pokojni Debs je zagovarjal to načelo ter je moral zaradi svojega tozadevnega naziranja celo v ječo.

Socialistu je svobodno argumentirati, da sodelovanje s Chamberlainovo in Reynaudovo vlado ne bo pospešilo ali uresničilo marksističnih nad po zvezi vseh delavcev sveta. Ampak kljub temu nam preostaja neka neizpodbitna ironija. Ameriški socialisti dajejo vsekakor prednost "meznemu suženjstvu" Zedinjenih držav, Anglije in Francije pred političnim suženjstvom, ki je ustanovljeno in zasidrano v Nemčiji. Ameriški socialisti ne marajo Hitlerja. Toda ker je Hitler tako daleč, da nas ne more doseči, se zdi, da je ameriškim socialistom vseeno, če je on zmagovit ali poražen.

Iz teh razlogov se nam naziranje Thomasa in večine delegacije na socialistični konvenciji v Washingtonu, ki stremlje za tem, da se ukine ekonomsko pomoč Zedinjenih držav zaveznikom, ki se zdaj bijejo s Hitlerjem na življenje in smrt, ne zdi modro, ne pametno, niti ne koristno za delavstvo vesoljnega sveta.

V ČEM SOGLAŠATA MUSSOLINI IN ROOSEVELT

V zvezi z Wellesovim evropskim potovanjem so nekateri listi začeli razmotrivati o sličnih točkah med Italijo in Zedinjenimi državami. Navajamo nekaj zanimivih misli k temu vprašanju, kakor jih je te dni napisal rimski dopisnik švicarskega lista "National-Zeitung":

Izoginiti se vojni, to je danes največja skrb Zedinjenih držav, a tudi Italija, čeprav iz drugih nagibov se v vojno ne želi vplesti. Italiji je potreben mir. Zato je pri sklenitvi "jelenega pakta" z Nemčijo v maju lanskega leta dala Nemčiji razumeti, da se do leta 1942 ne želi zaplesti v nobene vojne konflikte. Nevojskovanje omogoča razen tega vojne zasluge in ker sleherni dan vojne samo slabi oba vojna tabora, medtem ko istčasno jača Italijo, noče Italija vstopiti v vojno, dokler bi ne bili prizadeti njeni življenjski interesi. Potreba po surovinah jo približuje Zedinjenim državam, ki čutijo na drugi strani potrebo po čim bolj odprtem svetovnem tržišču. Washington deli z Rimom skrb glede svobodnega dostopa do nevturalnih luk v sedanji vojni. Problem odprti in svobodnih morja se za obe državi postavlja na enak način. Zedinjene države in Italija pa so si blizu tudi v gledanju na naraščanje nemške moči. Italija, ki zasleduje v Evropi predvsem politiko ravnovesja, ne želi zmage nobenega vojnega tabora. Italija se nadalje boji socialnih prevratov, ako bi sedanja vojna dolgo trajala. Zato je verjetno, da bo posredovala med obema vojnima taboroma, preden bi tako daleč prišlo. V pogledu presojanja Rusije sta si Rim in Washington spet zelo blizu in v Italiji so z zadovoljstvom beležili, da Welles ni obiskal Moskve.

UREDNIKOVA POŠTA

Priznanje pev. zboru "Sloga"

Ker mi ni čas dopuščal radi mojega dela v tovarni, sem malo bolj pozan, da izkažem veliko priznanje pev. zboru Sloga, kateri je vprizoril 31. marca v S. N. Domu koncert in igro "Kje je meja".

Pesmi v koncertu so bile tako lepo izvajane od začetka do konca, da je poslušalec res imel užitek. Zbor po številu ni velik, glasovno pa je močan. Posebno ženski zbor je nekaj posebnega pri zboru "Sloga". Kako lepo so zapele pesem "Zanjice" veselo smehljajočih obrazov, potem pa odlomek iz operete "Beli telovnik", "Likarice" tista pa nas je kar iz stolov vzdignila tako, da so se morale zopet povrniti in ponovno zapeti.

Ne vem kje je bila pomota ali v tiskovini ali pri onem, ki je program uvrščeval, da so bile izpuščene Danica Hrvatina in Frances Udovič, katere so v duetu zapele z materinskim občutkom nad vse lepo in pomenljivo pesmico "Mati pri zibelki" potem pa še "Oj, dekle kaj s tak žalostno".

Slišali smo jih tudi 17. marca na radiju slovenskega programa. Res imeli smo par minut užitek lepih pesmi. Upam, da se bodo zopet oglasile. Igra "Kje je meja" nam je res obujala spomine naše domovine, kjer so se naši očetje pripravili in držali za tisti košček žuljave zemlje.

Priznanje gre tudi vsem igralcem ker so bili vsi kos svojim vlogam, le žal, da je bila igra tako kratka.

Hvala vam pevci in pevke "Sloga" le korajžno naprej. Prijatelj kulture

J. Grzinčič

Zvončki v West Parku vas kličejo

Cenjeno občinstvo iz Clevelanda in okolice je vladno vabljen h koncertu, ki se vrši v nedeljo 14. aprila 1940 v Delavski dvorani na W. 103rd St. v West Parku, kjer bodo mladi "Zvončki" nastopili s svojim petjem.

Na programu je več zelo lepih izbranih in mnogo domačih priljubljenih pesmi. Vsled tega bo presenečenja dovolj za stare in mlade, posebno zato, ker se bo po koncertu takoj pričelo s plesom, da bo tako ustrezno tudi mladini, katera se bo udeležila pevskega koncerta.

Pripravljen bo tudi prigrizek in dobra pijača. Društvo "Zvončki" želi tudi, da bi se tudi drugi mladinski zbori kolikor možno odzvali njihovemu klicu h koncertu.

Anna Maletič

"Slovan" vas kliče!

Euclid, O. — Ameriško-slovenska metropola se nahaja v dobi spomladanskih koncertov. Nekateri trdijo, da jih je preveč, kar je deloma rasnica — toda, ker imamo mnogo pevskih društev, je pač logično, da imamo tudi koncerte.

Ne pozabimo namreč, da so pevski zbori brez koncertov — brezpomembni in drugič je njih obstanek nemogoč brez dohodkov.

V lepem Slovenskem predmestju Euclid se že več let pridno udejstvuje moški zbor "Slovan". Ker ima dobre moči, je postal zelo popularen širom Clevelanda. Na svojih koncertih skuša vedno podati izbran spored, ki soglašja z okusom občinstva.

Vpoštevajoč te okoliščine in tradicije, se je Slovan namenil podati na prihodnjem koncertu poleg najnovejših skladb, tudi

enodejansko komično opereto "Snubači".

Ta zanimiv koncert se vrši v nedeljo dne 21. aprila v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Euclid, O. "Snubači" so ljubko glasbeno delo sestavljeno izključno iz narodnih pesmi. V njem nastopijo zbor, kvartet, dueti in solisti. V prvem delu programa bo nastopila tudi znana sopranistinja, Jeannette Perdan, ki bo obenem spremljevala pevske točke na pianu.

Zbor vodi, Jack Nagel, režijo pa Frank Česen. Vstopnina za koncert, je samo 40c. Za ples igrajo Kristof bratje.

Občinstvu priporočamo, da si rezervira nedeljo 21. aprila izključno za Slovane, za kar vam ne bo žal.

Torej na svidenje!

Član "Slovana"

"Žane iz Ljubljane"

Najprvo moram dati malo pojasnila Jožetu Pograjcu zastran tistega "okna" pri našem Domu. Veš Jože, vseh kunšt in enkrat zmanjkalo, kakor volitev naših županov, in gospodičen, krstij, porok, obletnic, žegnanjev, otvoritev, itd. Kaj pa če naši Ljubljančanje računajo na "Otvoritev okna pri Slov. društ. domu". Mogoče se primeri, da tak slavnost lahko prinese par stotakov. Ali se še spominjaš tiste coprnice lanske leto s trnjevim osatom z lepo rožo na sredini? In tisto pokrito trnje s firbecem povrh, je prineslo 16 copkov v naročje Gospodinskega odseka. Kdor zna, pa zna. Pa brez zamere.

Ker sem ravno pri slavnostnih ceremonijah naj omenim, da bo v nedeljo 14. aprila poteklo eno leto, odkar so bile odprte ta "nove jasle" čem rečt, ta novi Klubovi prostori. Že dosti ječmenovca in drugih zemeljskih dobrin se je že iztočilo v enem letu tako, da se je "cooling" sistem izmogočil do kraja. Pa nič zato. Je že nova mašinerija v vpregi, komaj en teden stara. V nedeljo bo ravno pravi čas, da jo pri dete pogledat kakšna kravca je, in kakšno mleko daje. Seveda v drugih štantih bo tudi druga tekočina z musko in jedili povrh.

Saj pravim, moški zbor Slovan je že pel Jožetom, Pepcam, Martinom in Jurjem, v nedeljo 21. aprila, pa pravijo, da bodo zapeli vsem, vsi oženjeni, pa vseglah se bodo izprevrgli v "Snubače". Pa nikar se ne jezite Slovanove ženske in ve dekleta se tudi ne veselite ker "Snubači" je ene vrste opereta in se bo dogajala samo na odru.

Slovanov močan glas, in bolj majhna dvorana pa smo lahko gotovi, da se bo dobro slišalo.

Malo sem že zgoden, pa ne bo nič škodilo če povem, da letos "ronajo" za ljubljanskega župana samo 4 že omenjeni kandidati. Pa od prejšnjih županov noben ne rona za drugi termin. Ne vem ali niso bili odobreni od stranke, ali so se jih pa že nabrali? (Pa ne uši) Ali se jim pa vidi premalo biti župan samo eno leto. Naj bo že tako ali tako, jaz predlagam in podpiram, da se napravi 2 letni termin, in da se županom poviša "plača", da ne bo sitnosti vsako leto.

Za čast "gospodičen" se potegujejo dosedaj tudi samo 2 kandidatini. Ali se tudi Vam vidi termin prekratek? "Come on" dekleta do 14. aprila je še čas, da se prijavite za tekmo. Brez špasa, če bi bil jaz dekle, jaz bi precej ronal, če ne drugače pa po štritu pa magari na prej omenjene prireditve.

Žane

"Ciganska nevesta"

Opis operete "Ciganska nevesta", katero bo proizvajal, pevski zbor "Jadran" ob dvajsetletnici svojega obstanka in sicer v nedeljo 14. aprila v S. D. Domu na Waterloo Rd.

Drugo dejanje: — Hlapci in dekleta plešejo in pojejo ter praznujejo zaključek žetve. Ko jim pa oskrbnik Joško pove, da je danes po dolgem času prvič Danica zapustila bolniško posteljo, so pa še bolj veseli, in Joškota odnesejo z odra. Murnik pride z še onemoglo Danico. Ko ji omeni, da bo mogla na svoje zdravje za nekaj časa še skrbno paziti, mu ona kar enostavno pove, da se počuti že popolnoma zdravo, kar njega spravi v veliko zadrego, ker ji tega ne more verjeti. Ko ji pa oče omeni njeno bodočo srečo z Mežanom, so pa vsi križi dol, ker ona noče o tem nič slišati, ker po glavi ji roji samo cigan Janoš, česar se pa očetu boji priznati.

Ko oče Murnik odide na obisk k svojemu bolnemu staremu prijatelju grofu Zambotu v dve uri oddaljeno grofijo, zbudi Joško Danico iz sanj očarljivi vijolinski glasovi. In ko ona pomisli, da je to gotovo klic cigana Janoša, se ojunata in mu gre naproti. Ko pa Murnik pride domov z obiska, najde svojo hčer Danico, v Janoševem objemu. "Oh groza" Murnik zgubi oblast nad seboj, in v strašni jezi zavrzne svojega otroka, namreč Danico. Janoš razburjen ker ne more razumeti Murnikovega blaznega početja in ker misli, da je zanj Danica že toliko kot izgubljena, si nameni pištolo v glavo in sproži. V zadnjem trenutku ga Danica pograbi za roko, tako da kroglja, ki je bila namenjena Janošu, zleti zraven njegove glave v zrak. Janoš očita Murniku brezsrdnost ko poje:

Nimate srca, čutiti ne zna, ljubezni mogočne moči... Murnik mu ježno odgovarja: Pozabit ne, da reven je le cigan, ki krasti, lagati, goljufati zna...

Danica pa se ne da od očeta ugnati, in noče za nobeno ceno zapustiti Janoša. Ne vprašam za bogati stan, brez njega solica nima dan... Murnik ves uničen zapusti oder, Janoš in Danica se podasta po širnem svetu. Ko služničar vidi, da se Janoš in Danica resda imata, jima zapojejo odhodnico.

V mali hišici tudi se živi, tam kjer ljubljene biva se sreča naseli.

To je samo majhen del drugega dejanja, ker vmes nastopijo raznovrstne osebnosti in vam ne bo težko razumeti njih nastopov, od katerih boš te imele mnogo zabave, posebno pa še ko nastopita Joško in Cenka.

Tretje dejanje — Dekleta jezna ker je graščak Murnik zapodil svojo hčer od hiše, katera jim je bila dobra tovarišica, nočejo pri takem brezsrdnem gospodarju več delati in kar enostavno vse zastrajkajo. Joško, ki je o tem slišal, prihrumi med nje in jih vodi zopet na delo, čemur se pa one upirajo in ga zapustijo z dolгим nosom. Joško in Cenka zopet obravnava svojo ljubzen, kar pa Joško vse narobe razume, ker Cenka mu ima za zatupati sedaj vse nekaj drugega, ne pa svojega srca in to pod pogojem, če zna molčati?

Joško se odreže, da če je treba, cenka molči kot stara perica. Cenka mu na tihiem pove, da jo je na smrt bolna ciganka Coka, poklicala k sebi. In ker misli, da jo bo v par dneh porabla smrt, je njej Cenki povedala, da mladi cigan Janoš sploh ni noben cigan, ampak je sin pokojnega grofa Kalnockija in je kot trileten deček, bil staršem ukraden.

Torej je brat Milanov. Za dokaz pa ji je ciganka Coka izročila obesek z sliko Janoševe matere, ki ga je nosil Janoš na vratu takrat, ko ga je ciganka ukradla.

Služaj pa nanese, da tisti moment ko Joško ogleduje sliko, vstopita Srečko in Milan, in zvesta vsu resnico.

Zviti Miha je pa po ovinkih tudi že zvedel za novico in dekleta sumijo, da mora nekaj skrivati. Zato ga priženejo na dvorišče, in zahtevajo od njega, da jim razkrije svojo skrivnost, kar pa prebrisan Miha noče storiti drugače, kakor da ga vse po vrsti vsaka enkrat poljubi. To se zgodi in vsa stvar pride na dan.

Dekleta se zelo čudijo, vesele pa so, ker upajo, da sedaj ko je prišla resnica na dan, bo gospod Murnik gotovo zopet vzel Danico v svojo hišo. Ko Murnik zve, da Janoš ni ciganskega rodu, pošlje svojega sina Srečkota z več drugimi, da poiščejo Danico in Janoša, ko hitro jim je mogoče, ker on hoče popraviti krivico, ki jo jima je storil.

Milan pa, ki je brez vednosti drugih, dolgo pred Srečkotom šel na poizvedovanje za svojim bratom, je Srečkota prehitel in glej, Janoš in Danica sta že v očetovem objemu. Murnik ju ginjen in ves vesel sprejme in jima želi srečo in zvestobo do groba.

Šele sedaj se vidi, kaj vse se je zgodilo in spletlo tekom treh mesecev, v katerih se ti dogodki odigravajo, ker pokaže se, da imamo na pozornici kar štiri zaročene pare. In sicer: Danica, Murnikova hči, je zaročena z grofom Janošem Kalnockijem, Danica z Srečkotom Murnikom, Sabinka z grofom Milanom Kalnockijem. In tudi grajski oskrbnik Joško noče biti zadnji in naznani pred vsem grajskim osebjem svojo zaroko s hišno Cenko.

Te novice se vsi navzoči zelo veselijo. Murnik sam jima čestita in jima želi mnogo srečnih dni v zakonskem jarmu. Zbor pa jima v počast zapoje zaključek dejanja.

V mali hišici tudi se živi, da bi srečna bila to želimo vsi.

Konec.

To je samo kratek opis prireditve, ker cela opereta traja nad dve uri. Pevski zbor Jadran želi, da se odzove njih vabilu, in da na že omenjeni dan napolnite dvorano SDD na Waterloo Rd.

SPORAZUM NA POLJU PREGOVOROV V ILLINOISU?

Od leta 1932, ko je v vrstah unijskih premogarjev v državi Illinoisu prišlo do razkola, naker je bila tam organizirana unija Progresivnih premogarjev, je prišlo do številnih pobojev, v katerih je izgubilo življenj 40 oseb. Razkol je bil posledica reducirane medzne lestvice, katera je bila uveljavljena proti volji illinoiskih premogarjev.

Po osmih letih trpkih sovražnosti pa se na illinoiska premo govna polja obeta vrniti mir. Iz Springfielda, Ill., se javlja, da je Philip Murray, podpredsednik UMWA, v imenu svoje organizacije formalno apeliral na Progresivno majnarsko unijo za spravo ter v ta namen poslal pismi na predsednika in podpredsednika slednje, Joe Ozanica in Claude Pearcy-ja. Pravega vzroka za nadaljevanje bratomernega boja gotovo ni, in če bosta obe stranki pokazali dobro voljo, se bo sporazum lahko dosegel.

* *

REAKCIJA NE ODNEHA

Nobena reforma Rooseveltove administracije ni zbudila v taboru reakcije take srditosti kot Wagnerjev delavski zakon in potom njega ustanovljeni odbor

ŠKRAT

Slavni slikar H. Thomaševski je bil jako surov. V ateleju je precej priletnega slikarja, ki je večkrat s takimi priliki, se je zgodila močnejša sva. Zgodila se je, ko je Thomaševski slikal, da vas hruli!"

Dva velika prijatelja sta se težkega srca odšla na noč, da ne bosta nič več uživala v alkoholu. Le če bi se na ta dejala, je dovoljena in da za take izredne prilike prvi prijatelj spravljen s nico konjaka.

Cez dva dni nato se je prijatelj pojavil pri prvem, hotno se je zviljal in stokal: "Oh, ta moj želodec mi brž silce konjaka!"

"Zal, si prišel prepoznati moj," se je nasmehnil prvi, klenica je bila prazna. Moja namreč že včeraj ni bil na redu!"

za reševanje delavskih. Proti-delavski elementi v gresu že dolge mesece "prejajo" poslovanje tega odseva se poslužujejo vseh možnosti, da bi ga diskreditirali na ta način pripravili kazenski zakon, pod katerim posluje.

Zadnji poizkus za odstop tega za delavstvo tako od obdora gre za tem, da se apropracijsko za njegovo vanje. To je stara metoda, da se hoče zadaviti kakor stvu koristno napravo, če bi jako učinkovita. Če bi ski voditelji več mislili na terese ljudskih množic, ne na sebe in svoje ambicije, kaj takega ne bi moglo zgoditi.

ALARM V BERLINU

Prošli teden je Hitlerja dvignila silen vrišč poročil, da je bil v Berlinu nemški zastopnik v poljskih držav v Evropi, kateri da so "huškali za vojno ropi" in da so takorekter pripomogli, da je bil oboroženi konflikt. V Berlinu je bila objavljena takozvana knjiga, v kateri so podali dokumenti, ki so bili baje napisani, ko so Nemci zasedli Varsovo. Tam je rečeno, da je poslanik v Franciji, William Bullitt, v razgovoru z ameriškim diplomatom izjavil, da pride do vojne, če Nemčija ne zapadne sile napadne na zapadni strani. Bullitt je tudi rekel, da ni dovolj vojne stopila, kot aktivna bojovnica.

To, kar trdi nacistična knjiga utegne biti res ali ne, ampak nacistična vlada mora skušati dokazati, da so nedolžni naciji in diplomatom "prisiljeni" napadom na Poljsko.

6231 St. Clair Avenue

6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Claude Farrere:

PRIGODE TOMAŽA JAGNJETA

POVEST IZ ŽIVLJENJA GUSARJEV

"Da, egipčanski," ponavlja starka, "egipčani, cigani in Saraceni, vsa hudičeva zalega, ki me je ukradla mojim staršem, ko sem bila še majhno dekletce. Toda najsvetejša majka Marija me je čuvala, ker je moja patrona in ker sem se jej priporočila, kolikor sem le mogla! Vsi prokleti neverniki, ki so me držali ujetu, so že poginili, ene so pobesili, druge sežgali na grmadi, mene pa vidite še sedaj pred seboj, lepi gospod mladi!"

Brez oklevanja jej ponudi Tomaž svojo roko:

"Le glej, kolikor ti drago," pravi.

Marijino ime ga je pomirilo, da je opustil misel, da gre tu za kakršnekoli hudičeve znanosti. Guenole pa, sovražen vsaki čarovniji, je odskočil tja pod sosednji pristrešek, odkoder sedaj nezaupljivo gleda na vedeževalko.

"Hej," vzklikne ta in gleda na široko korzarjevo dlan, "vaše blagorodje pa ima tu pravo pomeno in plemenito roko, gospod mladi..."

In s svojimi prsti, suhimi kakor prsti mrtveca, prime za Tomaževo roko, jo obrača sem ter tje in ogleduje, da izve iz nje vsak pomen in vse možnosti bodočnosti.

"Mnogo bitk vidim tu, mnogo zmag in mnogo slave... pa tudi mnogo zlata in srebra... Hej, je-li mogoče, toliko sreče in toliko uspeha v vsaki prigodi in v vsakem podjetju?... Da včasih pa... pazite se pred rjavopolnim možakarjem... tujcem, ki zelo lovi ženske... pred njim se varujte in varujte tudi svojega dekleta..."

Tomaž premišlja z namršeni-mi obrvmi:

"Ali je tujec?" vpraša.

"Menda," odgovori starka. "Nekakšen skitalec, Egipčan, Saracen, cigan ali kaj jaz vem!... Da, zares, pred njim se pazite... Toda lep dečko pa je, je že res... Pazite se, dobro se čuvajte pred njim, kajti potrebnost je... Tu je zapisano čisto in bistro, ko gorski potok..."

"In kaj še?"

"Kaj še?... Da vidim!... Kaj še? Hej!... Pa kaj mi je na poti, da ne vidim dovolj jasno?"

In naenkrat izpusti roko ter odskoči za korak nazaj ter dvigne v Tomaža kakor prestrašeni pogled svojih motnih oči. "Kaj je?" vpraša Tomaž presenečen.

"Mili bože, o j ti mili bože!" vzklika starka. "Odpustite mi, če se morda motim... Toda moja krivda ni... poteze same govore, le pogledajte... kakor oblak, rdeč oblak..."

"Kakšen oblak?"

"Krvav!"

Hrbet je upognila in sedaj kakor prestrašena ščiti svojo glavo z roko. Tomaž, ki je pričakoval kaj hujšega, se zasmije: "Kri? Na moji roki kri? Hudiča! Seveda, starka, slepa bi morala biti, da je ne vidiš! Več ko svoj del krvi sem prelil v kraljevi službi! Daj, pogledj vendar skozi ta rdeči oblak in povej, kaj vidiš tam!"

Toda starka zmaje z glavo. "To je drugačna kri, kakor vi mislite. Drugačna, ko ta-le..."

"Ph", pravi Tomaž. "Kakšna kri pa naj bi bila?"

Starka zopet drži njegovo roko, in sicer postrani.

"Kri", pravi, "Kri nekoga... nekoga, ki je prav blizu... tu prav blizu..."

Proti svoji volji se Tomaž ozre po ulici. Niti mačke ni na njej in nikogar ne blizu ne daleč. Edini Guenole stoji pod svojim

pristreškom in nezaupljivo gleda. Tomaž požre svojo slino in se iznova zasmije.

"Tu prav blizu?" vpraša. "No, tu prav blizu pa ni mnogo ljudi! Pojdi, pojdi starka, kupi me... Načala, in pusti to kri, ki me prav nič ne briga! Nadaljuj! Ali vidiš še kaj?"

Nekoliko pomirjena si ogleduje starka še ostanek dlani, jo dviguje, spušča, potem pa obrne roko s prsti v vis.

"Hi," pravi in še vedno trepet. "hi! Kri dela, da se znaki ne vidijo dobro. Moti me... Nazadnje se pa le nekaj prikazuje. Da vidim, kaj je to. In sami pogledajte... Ta globoka zarez, od tod tja, in vsa rdeča je in globoka, le oglejte si jo, ta je kakor vaša lastna usoda. To ste vi sami..."

Tomaž skloni glavo in pomežikne, da boljše vidi to skrivnostno in usodepolno zarezo.

"Jaz?" vpraša. "Jaz naj bom to, ta presneta zarezica, ki se v moji skrčeni dlani vijuga sem in tja? No, pa naj bo! Sedaj pa glej tudi ti in povej mi, kam vodi koncem koncev ta zarez?"

Pri teh besedah se starka zdrzne in ko še vedno opazuje korzarjevo roko, se jej spači obraz, kakor da vidi starka strašno in nepričakovano prikazen. Tomaž jo takoj vpraša, kaj vidi. Starka pa jeclja in njen glas je tih in hripav.

"Konča?... Zelo visoko..."

"Zelo visoko?" vpraša Tomaž in nehote pogleda po strehah.

Starka pa momlja temno vedeževanje: "Da, zelo visoko..."

V šali vpraša Tomaž: "Kako visoko pa? Morda na tronu?"

Starka se kar scvrkne v sebe in skrije glavo med rameni, kakor stara kokoš, potem pa odgovori:

"Višje, ... še mnogo višje..."

Ves začuden se Tomaž obrne proti Ludviku. Ta trenutek pa vedeževalka pobegne in zobje jej zašklepetajo, pobegne, kar jo noge nosijo in kakor da jo podi sam peklenški vrab.

Tomaž seveda ni na misli, da bi jo podil.

"Babje čenče," pravi in je zelo razočaran.

Zopet seže Ludviku pod pazduho. Drug na drugega oprta

korakata prijatelja bratski proti domu.

Vedeževalke iz ulice Treh kraljev nista več videla. Ko sta devet dni pozneje dvignila sidro in odjadrala, se tudi v nobenem kotu svojih možgan nista spominjala nanjo. Še-le mnogo kasneje sta se je zopet spomnila, vedeževalke in tega, kar jima je povedala...

Šesta knjiga PUSTOLOVCI

1

"Lepa podlasica," se je usidrila v pristanišču Tortuge. Ne daleč od nje pa je zasidran brig, ki mu je ime "Flying King." Njegov kapitan je Flibustejec Eduard Bonny, imenovan "Rdečebredec." Izgleda torej, kakor da se v Zapadni Indiji ni prav nič izpremenilo, odkar sta Tomaž in Ludvik prvič prispela tja, čeprav je od takrat poteklo že celih sedem let. Tomaž sedi sedaj v isti veliki kajuti, kakor takrat, in v družbi istega Rdečebredca, in ki bi se bil tudi udal takšnemu slepljenju samega sebe ter bi bil prav rad verjel, da je res tako. Toda Rdečebredcu je kmalu vzel lepo domišljijo in ga nemarno spomnil, da danes ne pišemo več leta Gospodovega 1672, marveč žalibog leto 1679.

"Kako pak", ga Tomaž ves začuden vpraša, "kje pa je razlika? Kaj za vraba pa je nama dvema, ali sva za nekaj let starejša ali mlajša? Takšnih, kakor sva midva, pa teh par let res še ne potare! Prisegam ti, da ta hip ne čutim ne več ne manj moči v rokah in nogah in vsem telesu, kakor le kedaj, in da imam tudi prokleto dolge zobe!"

"Hej", vpije Rdečebredec. Velja! Tako mi najbolje ugajaš že od nekdaj! Vrag me vzemi, če bodo Antile mnogo starejše, ko pride dan, da zasađiva midva svoje dolge zobe v špansko meso! In vendar... brate moj, vrab me vzemi, vkljub vsemu temu niso več tisti časi, kakor nekdaj! Sam se prepričaj... Ne lažem se... Ti si videl še tiste čase, ko je bila Tortuga na boljšem in naši dečki tudi. Sedaj pa, vrab me vzemi, se mi zdi, da prihaja čas, ko se izgubi Tortuga in naši dečki z njo. Flibustija propada... Da, in kuga nad vse tiste, ki so tega krivi."

Tomaž ne razume niti besedice tega govorjenja in ves začuden vpraša:

"Nad vse tiste? Kdo pa so to? In kakšna je krivda, o kateri govorijo? Pri vseh peklenških, govori vendar! Kaj ti je? Ali je mogoče, da bi na teh morjih bil kdo, ki bi se upal norčevati iz možakarjev, kakor sva midva?"

Sedaj mu Flibustejec razloži vse, kakor je po vrsti.

"Le preveč resnično je, da grozi vsej Flibustiji popoln razkroj. Temu se odslej izogibljejo le za ceno, ki je dovolj draga. Ta cena je, da odstopajo od vseh starih flibustejskih šeg in navad, ki so veljale doslej na obali. To pa pomeni skoraj toliko, kakor pravcato revolucijo dosedanjega življenja na Antilah. Tega pa ni kriv nihče drug, ko ta prokleti obči mir, ki so ga pred osmimi ali desetimi meseci sklenili francoski kralj, španski kralj in republika združenih provinc (Nizozemske).

Proti vsem dosedanjim navadam in proti vsakemu pričakovanju so si namreč oba spravljeni kralji in nizozemski generalštati ubili v glavo, da se raztegne njihov mir na ves svet, torej ne samo na Flandrijo in Nemčijo, ampak še prav posebej tudi na Ameriko. Ukaz, ki je sledil temu miru, je bil tako strog, da je gospod Cussi Tarin, naslednik pred kratkim umrlega poštenega gospoda de Ogerona, kratkoma odklonil vsako pomoč, podporo ali potuho Flibustejcem in korzarjem in jim ni hotel dati nobenega pisma več. Niti na to niso mogli morski roparji več računati, da bo novi kraljevi namestnik vsaj eno oko zatisnil in jim dovolil pribežališče v francoskih lukah in pristaniščih. To pa pomeni v kratkem popolni konec vsega korzarstva."

"Pa bodi", pravi Tomaž, ko mu je Rdečebredec razložil položaj in ko sta dospela do te točke. "In če tudi pride najhuje? Ali ne morejo Flibustejci živeti brez takšnih dovoljenj in brez takšne potuhe? In nisi me li tudi ti svoječasno pozival, da se odpraviva proti vsem svojim osebnim sovražnikom brez vsake skrbi, ali so ti ljudje tudi sovražniki mojega ali tvojega kralja ali ne? Zakaj pa nisi danes teh misli, kakor takrat?"

"Eh, božja strela! Ker sta se takrat tvoj in moj kralj vraba brigala za to, ali ju onstran morja kdo posluša ali ne!... In ker hočeta v bodoče tvoj kralj in moj kralj... vrab naj ju oba vzame... da se njuna povelja odslej spoštujejo tudi v Ameriki! To mi je povedal ta nesrečni Cussi, ki vlada sedaj na naši Tortugi, ko mi je odrekel korzarsko pismo, za katero sem ga prosil. Naš brat Grammont namerava namreč lepo podjetje proti Cumanski obali. Ta Cussi mi tudi ni prav nič prikrival, da se pojavijo v kratkem v vseh naših vodah kraljevska vojna, brodovja, ki hočejo križariti v naših vodah, in nas prisiliti, četudi iz grda, da se odrečemo svo-

jemu dosedanjemu življenju in da opustimo to, kar nam je bilo doslej zrak, voda in hrana! Da, to je, kar ti pravim!"

Prekrižanih rok in namršeni obrvi je Tomaž poslušal ta govor.

"Dovolj! vzklikne končno. — Brate Bonny, da vidimo, ali se še spominjaš! Veš ti še za oni dan, ko sem odrinil odtod, da se vrnem v domovino?"

"Kako da ne," pravi Bonny, "vrag me vzemi, bilo je nekaj mesecev po tem, ko smo zavze-

li Ciudad Real. Od svojega deleža na plenu sem kupil tega Flyng Kinga, kmalu bodo tega dve leti."

"Dve leti", ponavlja Tomaž. "Dve leti torej, odkar sem pre-rezal vrvi, ki so me vezale na Tortugo, in se ves poln zlata obrnil v očetovsko mesto. Ne misliš li, da bi mogel tam živeti na toplem? Pa vendar sem odšel, kajti kdor je okusil poklic pustolovca, je za meščanski poklic pokvarjen. Ker je že tako, sem se odločil, da bom izvrševal pu-

stolovskega. Smeš mi verjeti niti ta Cussi, niti kraljeve brodovje, niti kraljev ukaz, niti bodo branili meni, Tomažu, menitemu Jagnje, — kajti da sem plemič —, da ne bi mogar hočem sam!"

Tomaž je ves zasopel nad svojim dolгим govorom, ki ga je izrekel sunkoma, v razburjenju Bonny pa pritrjuje z navdušenim "Hura!" in Tomaž prekine to besedičenje z zakrohota:

(Lanite sledi)

TA VOŽNJA JE ODLOČILNA, MI SMO KUPILI FORD!

MI VIDIMO dosti resničnih življenjskih položajev to leto, kakor na pr. tipični, toda imaginarni, ki ga tukaj pokažemo. Vam ne vzame dolgo na cesti v 1940 Fordu V-8, da pronajdete, da je tukaj največja denarna vrednost, ki ste jo mogli še kdaj kupiti.

POSKUSITE VOŽNJO! Presenetljiva veliko-avtomobilska vožnja je ta 1940 veliki motoristični dogodek.

OGLETE SI PROSTORE! Poseben prostor za kolena, noge in glavo... boste našli zelo veliko znotraj v Fordu... ker velikost pomeni največ.

OBCUTITE SILO! Občutite silo tega najnižje cenene avtomobila, ki ima 8-cylinderski motor. Gladka, odgovarjajoča šila, ki vam je manj cilindrov ne da.

Ozirate se na opremo! Vidite kako lahko več dobite od Forda po nobeni posebni ceni.

OZIRAJTE SE NA EKONOMIJO! 85 h.p. S Fordom dobite 24.92 milj na galono v znani Gilmore-Yosemite ekonomični poizkušnji, ki je bila najboljša izmed vseh standardno opremljenih avtomobilov po taki ceni.

PRIMERJAJTE POSEBNOSTI! Največje hidraulične zavore po nizki ceni. Edini pol-centrifugalni "clutch," ki vam da nizek pedalni pritisk pri premeščanju naglice in edini močni "valve seat insert" za vse motorne ventile po nizki ceni. Pozitivni lahko delujoč "gear-shift." Več drugih stvari, ki so vredne, da jih vidite.

PRIDITE JIH DANES POGLEDAJTE! Vozite Ford V-8. Prepričajte se sami... predno si izberite svoj nov avtomobil.

Govorjenje to leto je: Kupite od vašega Ford prodajalca prvo.

FORD V-8

DRUGAČNI OD KATERIKOLI NIZKO CENENIH AVTOMOBILOV KAR STE KEDAJ VIDELI

(H-4)

SREBRNINA

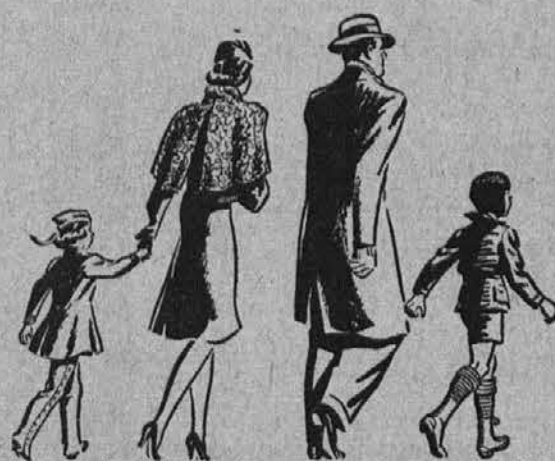
Ta kupon z ostalimi za ta teden, s 99c opravičijo osebo do skupine kot na sliki. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Ako živite izven Clevelanda, in ne morate priti v urad, priložite 10c, za kritje stroškov pošiljave, skupaj toraj \$1.09.

Ime _____

Naslov _____

Nobene hipotečne skrbi

• Ako nameravate kupiti dom, pridite k tej stari hranilnici in mi vam razložimo kako moderna hranilna hipoteka ali FHA hipoteka olajša skrbi plačevanja za vaš dom. Mi vam bomo natančno povedali, kaj vas bo stalo vsak mesec.

Society for Savings
FOUNDED 1849
THE PEOPLE'S BANK ON PUBLIC SQUARE
Cincinnati Federal Deposit Insurance Corporation